

GŁOS ZIEMI BIAŁOSTOCKIEJ

JEDYNA GAZETA REGIONALNA WOJEWÓDZTWA BIAŁOSTOCKIEGO

Wychodzi codziennie oprócz dni poświęconych.

Rok II

Redaktor naczelny: JAN WALEWSKI
Kedakcja i Administracja: Św. Rocha Nr. 3, tel. Nr. 10-06 i 2-73.

Nr. 124 (195)

Hajdamacy się przyznali...

Białystok, dn. 2 czerwca 1931 r.

Prasa ujawniła świeżo ulotkę, jaką komendant Ukrainiejskiej Wojskowej Organizacji p. Konowalec, kolportował na terenie Genewy w czasie ostatniej sesji Ligi Narodów i narad Komitetu Trzech nad skargami mniejszości ukraińskiej.

Ulotka, o której mowa, przyznania się do wyjaśnienia sytuacji. Jest to przysłowia kropka nad i przecina raz na zawsze dyskusję na temat, kto spowodował akty sabotażu i teroru na terenie Małopolski Wschodniej i tem samem zmusił rząd polski do energicznych wystąpień. Pan Konowalec stwierdza z całą otwartością że „popelnione roku ubiegłego sa Ukrainie zachodniej akty skierowane przeciw Polakom miały za zadanie zwalczanie rządów gwałtu” w Małopolsce Wschodniej imieniem U.W.O. p. Konowalec bierze „pełną odpowiedzialność” za te „walki czynna z okupacją polską” i stwierdza, że przejawy tej walki, prowadzonej przez połączoną organizację „wykraczają przeciw prawu, obowiązującemu obecnie na ziemiach ukraińskich”.

„W chwili, gdy zagraniczna opinia publiczna została poruszona wiadomościami o sytuacji, jaka powstała wśród ludności ukraińskiej w Polsce, oraz gdy organa mocarstw obradują nad tą sytuacją — pisze p. Konowalec — wstrzymaliśmy tymczasowo działalność naszej organizacji. Stwierdzamy, że mocarstwa, które uznały suwerenność Polski nad Ukrainą w dniu 15 marca 1923 r., są odpowiedzialne za obecny stan rzeczy w Europie i powinny wywrzeć na Polskę nacisk w kierunku uwzględnienia żądań ukraińskich maksymalistów”.

Trudno o deklarację wyraźniejszą i o źródło lepiej poinformowane i odpowiedzialne. Zapewne, nie sa to rewelacje rzeczy bezwzględnie nowych. Już w październiku ubiegłego roku wychodząca w Chicago „Ukraina” stwierdziła niedwuznacznie, że akty terroru i sabotażu na terenie Małopolski Wschodniej sa dziełem U. W. O., a celem tych wstąpień jest „wywrzeć wpływ psychiczny na masę ludności ukraińskiej w skrajnie wrogim kierunku do państwa i narodu polskiego” i „przez anarchję” pogłębić zagranicą przekonanie o niepowoleniu granic państwa polskiego oraz braku jego wewnętrznej konsolidacji”. Kiedyś przyznał pan Tugenisz Onacki, jeden z przywódców „Organizacji Ukraińskich Nacjonalistów”, partii działającej na emigracji, a będącej odpowiedzialnym politycznym U. W. O., stwierdził publicznie, że Ukraina Wojskowa Organizacja jest w stanie wojny z Polską, że zamachy bombowe i inne akty terroru sa właśnie objawem tej walki i że U. W. O. nie złoży broni aż do wyparcia „okupacji polskiej” z ziem ukraińskich.

Dziś w oficjalnej już enuncjacji U. W. O. odsłania przybicie. W świetle deklaracji p. Konowalec nabiera ona właściwego znaczenia technicznego i kłamliwe głosy tych polityków i przywódców ukraińskich, którzy usiłowali niejednokrotnie zaciemnić całą sprawę, wybielić swych pobratymców, a t. zw. pacyfikację Małopolski Wschodniej przedstawili jako akt samowoli, niezem nieumotywowanej ze strony czynników rządowych. Prasa ukraińska, wychodząca w granicach Rzeczypospolitej, nie ścierdząc się na zawężanie z aktami terroru, nie umiała jednak nigdy odgrodzić się od nich dość stanowczo, podkreślała „momenty ideowe” w wystąpieniach terrorystów i w sposób perfidny bagatelizowała nasilenie rewolucyjne, jakie przeżywała Małopolska Wschodnia latem ubiegłego roku. Jeden z liderów Unda, poseł Ostap Łucki miał dwadzieścia lat przedstawić komisji budżetowej przedstawił gwałty U. W. O. jako sprzeczne wypadki podpalenia przez... samych chłopów dla uzyskania ubezpieczenia!

Dziś role sa już ujawnione i ustalona odpowiedzialność. Nie będzie to bez pożytku dla dalszych obrad Komitetu Trzech, badającego skargi ukraińskie. Komitet ten z konieczności rozpatrzyć będzie musiał cało kształt zagadnienia, w pierwszym zaś rzędzie te antendensia, które spowodowały t. zw. pacyfikację, a stoją w tak rażącej sprzeczności, z zaleceniami Komitetu Trzech lojalnego ustosunkowania się przez mniejszość ukraińską do państwowości polskiej.

Enuncjacja pana Konowalec zawiera oczywiście szereg fałszów i nieścisłości. Usiłuje protestować przeciw zarzutowi, jakoby U. W. O. pozostawała na żołdzie Berlina. Te fakty ustalone jednak sa już oddawna. Kontrakt ukraińsko-niemiecki datują się jeszcze z okresu przedwojennego i nigdy nie zostały przerwane. Wystąpienie U. W. O. z przed roku zbiegło się w sposób rzucający się w oczy z rewizjonistyczną ofensywą Trzviranusa. Sam p. Konowalec przez szereg lat był prezydentem berlińskim, pozostając w najściślejszym porozumieniu z politycznymi i wojskowymi czynnikami Rzeszy niemieckiej.

Gospodarczy program nowego rządu Przemówienie premiera Prystora w klubie poselskim BBWR—Prezes Sławek o zmianie Konstytucji

(Telefonom od własnego korespondenta).

WARSZAWA, 1. VI. Scim opuściliśmy od kilku miesięcy, czywał się dziś przed południem z zebrania klubowe. Obradowały dzisiaj Klub BBWR, Klub Ludowy i Klub PPS.

Ogólnie zainteresowanie koncentrowało się na obradach Klubu BBWR w których uczestniczył premier Prystor z członkami Rządu, a brał też także udział w obradach prezes Sławek powracający na stanowisko prezesa Klubu BBWR po kilkumiesięcznym sprawowaniu funkcji prezesa Rady Ministrów

Wchodzącego na salę premiera Prystora i prezesa Sławka powitano długotrwałymi oklaskami, poczem zabrał głos premier Prystor i wygłosił dłuższe przemówienie w którym stwierdza, że chce przedewszystkiem poinformować zebranych o tem, że Rząd jego przyszedł po to aby kontynuować prace Rządu poprzedniego. Zresztą premier Prystor jest przekonany, że wszyscy obecni zdają sobie dostatecznie sprawę z tego, że wszystkie rzady w których bierze udział Marszałek Piłsudski w dostatecznej mierze przekonywują wszystkich o ciągłości polity-

ki tych rządów.

Kiedy mówię o ciągłości rządów w których bierze udział Marszałek Piłsudski — mówi premier Prystor — mam na myśli nie tylko ogólny kierunek tych spraw, lecz również i kierunek na poszczególnych odcinkach doby obecnej. Szczególną pieczołowitość wymaga odcinek gospodarczy. Odcinek ten wymaga również unikania wszystkiego tego, co jest w polityce gospodarczej Państwa niepewne i niewyprobowane. Bawiem w walce z kryzysem gospodarczym czynnik solidarności wszystkich grup społecznych posiada

znaczenie bez porównania większe niż zarządzenia może służyć lecz nowe i wywołujące spory i tarcia, które osłabiają solidarność Państwa. Stąd płynnie moje przeświadczenie o konieczności kontynuowania prac prowadzonych przez premiera Sławka i jego Rząd.

Jeżeli chodzi o poszczególne odcinki gospodarcze, to w dziedzinie rolnictwa rząd mój będzie dążył do celów, któremi jest ochrona wytwórczości rolnej i usprawnienie naszego eksportu rolnego zagranicą. Dotychczas stosowane metody i środki dają już rezultaty pozytywne. W dziedzinie cen żyta odeszliśmy się już od międzynarodowego kryzysu żytniego, a świadczą o tem fakt, że u nas ceny żyta wahają się już w granicach zaledwie 30%, podczas gdy jeszcze w Ameryce wahają się w granicach 70% czyli że wahania są znacznie większe i dla rolnictwa niebezpieczniejsze.

Posiadamy również dodatnie rezultaty w dziedzinie eksportu naszych płodów rolnych, a staramy się poprawić nasze traktaty handlowe z Czechosłowacją, Francją, Austrią i Węgrami co doprowadzi do wzmożenia naszego eksportu rolnego do tych krajów. Specjalną uwagę rząd mój poświęci sprawie budżetu Państwa.

Obecny rok budżetowy rozpoczęty został pod znakiem deficytu i w kwitowaniu wydatki przekraczały dochody o 21 milionów, lecz się jednak należy z tem, że zmniejszenie poborów urzędników cywilnych o 15% i redukcja poborów osób wojskowych o 5% da roczne oszczędności około 150 milionów zł., pozostałe 100 milionów zł. trzeba będzie oszczędzać na wydatkach inwestycyjnych ewentualnie wydatkach z istniejących rezerw skarbowych. Co się tyczy spraw walutowych, to cełry pokryć kursowe-walutowych, znajdujące się w Banku Polskim, gwarantują absolutną stałość waluty polskiej a ustawowy zakaz emitowania biletów złożonych na cele skarbowe zabezpieczą kurs złotego ponad wszelkie wątpliwości”.

Przemówienie swe zakończył premier Prystor przytoczeniem kilku cyfr, z których wynika, że natężenie kryzysu gospodarczego w Polsce ciągle jeszcze nie jest tak wielkie jak natężenie kryzysowe zagranicą.

Po przemówieniu premier Prystor odprowadzony przez prezesa Sławka opuścił zebranie, a prezes Sławek wygłosił następnie dłuższe przemówienie poświęcone zagadnieniu naprawy Konstytucji, podkreślając, że wszystkie ustawy dotychczasowe były oparte o przeszłość a prawa w nowej Polsce powinny być tak ukladane, aby zapewniały spokojne życie obywatelom, gwarantowały się Państwu i możność pracy jego władzom. Mówiąc o prawach gwarantowanych przez Konstytucję prezes Sławek wykazał jak często sa one nadużywane dowodem czego mogą być sprawy prasowe, gdzie swoboda słowa i nieśluhanie jest nieraz nadużywana przez rozmaite organa.

Prezes Sławek zapowiada, że Klub B. W. R. w Ścinie przystąpi w jesieni do intensywniej pracy nad naprawą i zmianą Konstytucji. Po przemówieniu prezesa Sławka organizacyjną organizacją wyborów w okręgu Płockim i na tem obrady zakończono. Jutro to jest we wtorek dnia 2 bm. o godzinie 10 rano na posiedzeniu Klubu BBWR wygłosi wiceminister Skarbu Starzyński dłuższy odczyt na temat sytuacji gospodarczej w Państwie.

Traktat wersalski — czy konstytucja gdańska?

Na to pytanie odpowie Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości

HAGA, 1. VI. (PAT). Do sekretariatu Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości Międz-

Rady z dnia 22 maja rb., o opinie doradczą w sprawie, czy kwestja traktowania obywateli polskich na terytorjum wolnego miasta Gdaska powinna być rozważana włącznie na podstawie artykułu 104 paragraf 5 Traktatu Wersalskiego i artykułu 33 konwencji paryskiej z 1920 r., czy również według postanowień Konstytucji gdańskiej. Jaka jest dokładna interpretacja art. 104 paragrafu 5 Traktatu Wersalskiego i art. 33 konwencji paryskiej wraze odpowiedzi twierdzącej na pytanie dotyczące ewentualnego traktowania obywateli polskich według odpowiednich postanowień Konstytucji gdańskiej.

Gen. Konarzewski obejmie Inspektorat Armji.

(Telef. od własn. korespondenta)

WARSZAWA 1.6. Dowiadujemy się, że długoletni wiceminister Spraw Wojskowych gen. dywizji Daniel Konarzewski w najbliższych dniach ustąpi ze swego stanowiska pierwszego wicemin. Spr. Wojskowych i szefa administracji armji, a jednocześnie mianowany będzie jednym z inspektorów armji.

Do czasu wyznaczenia następcy gen. dywizji Konarzewski będzie pełnił swe dotychczasowe funkcje, poczem rozpocznie prace na nowym stanowisku.

Pan Prezydent gościem dzieci

W Warszawie odbyło się uroczyste poświęcenie lokalu szkoły powszechnej im. Pana Prezydenta prof. I. Mościckiego. Akt poświęcenia w obecności Pana Prezydenta, min. Czerwińskiego, prezydenta miasta inż. Słon ińskiego oraz licznych gości, dokonał ks. biskup Szlązowski. Na ilustracji naszej widzimy małą dziewczynkę, która w imieniu całej dziatwy wita Dostojnego Gościa.

Władcy Kremla obawiają się rozruchów

Poselstwa zagraniczne obstawione kordonami policji

MOSKWA, 1. VI. (PAT). Od kilku dni szereg przedstawicieli zagranicznych w Moskwie między innymi i poselstwa polskie go obstawiono wzmocnionymi posturkami

policji. Jak przypuszczają, zarządzenie przez władze sowieckie środki ostrożności dyktowane sa obawą i ewentualną możliwością wywołania dalszych incydentów przez jed-

ne i te same osoby, które przed paru dniami wywalały krawacie żądania na Turowskim rynku w Moskwie.

Nad Warszawą szalała burza z piorunami

(Telefonom od własnego korespondenta).

WARSZAWA 1. VI. Po kilku dniach niezwyklej upałów sięgających do 45 stopni przeszła dziś w południe przez Warszawę burza o niesłychanie silnym

natężeniu. Na terenie stolicy uderzyło kilkanaście piorunów wywołując drobne pożary.

Pierwszy rozumny krok Litwy

KOWNO, Prasa donosi, litewskie Ministerstwo Spr. Wewnętrznych opracowuje nowe przepisy o przekroczeniu granicy polsko-litewskiej na podstawie których będą precyzyjnie znaczne ułatwienia w przekraczaniu

granicy w obu kierunkach, w szczególności zaś na bedo czynione żadne trudności obywatelom litewskim, chcącym udać się do Wilna i odwrotnie.

Zamach stanu — który się nie udał

BUNOS AIRES. W mieście i okolicach w związku z wykrytym zamachem stanu dokonano szeregu aresztowań. Wśród aresztowanych znajduje się kilku byłych ministrów

i szereg wybitnych osobistości ze świata politycznego i wojskowego. Projektowany zamach stanu miał na celu obalenie obecnego prezydenta i wybór nowego.

I dziś, choć przeniósł się na stały pobyt do Genewy, pozostawił w Berlinie jako swego eksponenta h. kapitana Ryszarda Jarego, szefa sztabu U. W. O. Tych związków, które sa tajemniczą Polityczną nie unicestwia formalnie zaprzeczenie ani też powołanie się na ofiarność Ukraińców amerykańskich. Myli się również, myli świadomie p. Konowalec, gdy uspokojenie się umysłowy w Miłopolce Wschodniej tłumaczył tylko okolicznością, że U. W. O. dobroćnie przewala akcje terrorystyczne w oczekiwaniu decyzji mocarstw. Rzeczywistość zadaje kłopoty przezchwalce. Masę ukraińską, uwołoną przez energiczne wystąpienie rządu polskiego od terroru sabotażystów i podpalaczy

oderwali się od dotychczasowych przywódców. W związku z tym (lub naradowość, w którym stosunku do państwa szukają oparcia dla swych interesów politycznych, gospodarczych i kulturalnych. Świadectwo temu dają ostatnie wybory i dzisiejszy stan rzeczy w Małopolsce Wschodniej, gdzie nie znajdują już oddźwięku hasła odsiedkwe i hasła walki z miastem państwa i prawa. O tem wie dobrze i sztab p. Konowalec, odpowiedzialny przed historią i własnym narodem za smutne wypadki z przed roku, które jednak nie zdolały powstrzymać zwycięskiego pochodu polskiej myśli państwowej wśród szerokiej mas społecznej ukraińskiej.

Stahlhelm zjeżdża nienawistną do Polski

ZAGRZEB, 1. VI. (PAT). „Słowniczek” r. t. „Skandaliczne przewroki” zamieszcza wiadomość o zamiarze urzadzania w Bratysławie przez organizację stahlhelmowców wielkiego wiecu demonstracyjnego przeciwko Polsce.

Anschluss nie przejdzie łatwo

HAGA, 1. VI. (PAT). Przewodniczący Stalgowego Trybunału Sprawiedliwości Międzynarodowej zamierza otworzyć rozprawę publiczną w sprawie (pięci) doradczą dotyczącej Unji celnej niemiecko-austriackiej w dniu 20 lipca r. b.

Ogrzewane buelki na Węgrzech

BUDAPEST, Szewc J. Wolf z Ujkeekes na Węgrzech opentował wynalazek ogrzewania trzewików przy pomocy elektryczności. Wynalazek ten ma chronić przeciwko przeziębieniu, reumatyzmowi i t. d.

Niespodzianki sportowe

W niedzielę szereg drużyn ligowych piłki nożnej rozegrało mecze, które przyniosły wiele niespodzianek. I tak Lechia (Lwów) pobito Wisłę (Kraków) w stosunku 2:1, Warszawianka—Cracovia 6:1; Warta (Poznań) — Garbarnia (Kraków) 2:1; Pogon—Czarnych (Lwów) 2:1; Legja (Warszawa) — Ruch (Katowice) 1:0.

Obecnie tabela ligowa przedstawia się następująco:

Nazwa klubu	Ilość gier	Punkty	Stosunek bramek
Wisła	8	11	23:10
Ruch	8	10	15:8
Polonia	8	9	18:12
Warta	8	8	20:12
Legja	6	8	12:7
Pogon	7	8	11:14
L. K. S.	7	6	15:15
Warszawianka	7	6	16:22
Lechia	6	6	8:23
Garbarnia	6	5	6:5
Cracovia	8	5	10:22
Czarni	7	4	11:19

